

Seminární úlohy 1

1. Neutrina produkovaná urychlovačem SPS v CERNu se registrují podzemním detektorem OPERA v laboratoři Gran Sasso vzdálené přibližně 730 km. Maximální chyba stanovení času vzniku a času detekce neutrina je 10 ns. Jak přesně je nutno znát vzdálenost mezi urychlovačem SPS a detektorem OPERA aby bylo možné spolehlivě detekovat překročení rychlosti světla ve vakuu ($c = 299\,792\,458$ m/s) o tisícinu procenta.

Řešení:

Rychlost neutrin je

$$c = \frac{l}{\Delta t}, \quad (1)$$

kde $l = 730$ km a $\Delta t = t_d - t_e$ je rozdíl času emise t_e a času detekce t_d neutrina. Maximální relativní chyba určení rychlosti je

$$\frac{\varepsilon_c}{c} = \frac{\varepsilon_{\Delta t}}{\Delta t} + \frac{\varepsilon_l}{l}. \quad (2)$$

Maximální chyba určení času emise a detekce je stejná a označíme jí ε_t , tj. $\varepsilon_t = \varepsilon_{te} = \varepsilon_{td} = 10$ ns.

Potom maximální chyba určení časového intervalu Δt je

$$\varepsilon_{\Delta t} = 2 \varepsilon_t. \quad (3)$$

Dosazením Δt vyjádřeného z rovnice (1) a $\varepsilon_{\Delta t}$ z rovnice (3) do rovnice (2) dostáváme pro maximální relativní chybu určení rychlosti

$$\frac{\varepsilon_c}{c} = \frac{2\varepsilon_t}{l}c + \frac{\varepsilon_l}{l}. \quad (4)$$

odtud vyjádříme maximální relativní chybu vzdálenosti

$$\varepsilon_l = l \frac{\varepsilon_c}{c} - 2\varepsilon_t c. \quad (5)$$

Po dosazení číselných hodnot $\varepsilon_t = 10$ ns, $c = 299\,792\,458$ m/s, $l = 730$ km, $\frac{\varepsilon_c}{c} = 10^{-5}$ dostáváme

$$\varepsilon_l = 1.3 \text{ m}.$$

Tedy maximální chyba vzdálenosti musí být menší než 1 m.